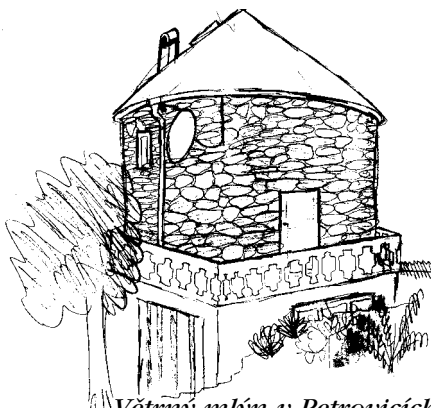

*Vaření na výpravě do Mor. Krasu
(Norbertka - zde byl v roce 1993 tábor Vlků)*

Obsah

Odjezd na Letní Expedici Vlků	1
Vedro na skalách	2
Zeď nářků	4
Přežili jste Moravský kras	5
DLOUHÁ CESTA NEKONČÍ!	7
Několik slavných jmen na závěr	8
VÍM, ŽE NIC NEVÍM?	9
Táborový řád	10

*Větrný mlýn v Petrovicích
malovala: Evča*

Odjezd na Letní Expedici Vlků

je 22.7. 2000. Sraz v 6³⁰ na hl. nádraží v Brně.

Kufry (batohy) se odevzdávají ve čtvrtek a pátek v klubovně, viz knížečka u závazné přihlášky. Bližší informace se můžete dozvědět na tel. 05/4524 3503, 0602/ 765 800 (Dáša Petrová), nebo 0602/565 768 (Silva Petrová).

Vedro na skalách

10.- 11.6. 2000

Piff a Pavča

A je to za náma.

Nevím, jestli je to tím, že postupně rozmrzají osychají a teď už se i rozpalují meze, nebo jestli je příčina někde jinde, ale v poslední době se výrazně zlepšuje účast mladších na víkendových akcích a to i navzdory tomu, že se nám velké výpravy v poslední době nějak zahustily. Dokonce vás pomalu začíná přibývat. Na horolezecké výpravě se nás sešlo plných 22, z čehož byla většina pod 15 let (12). Dospělých byla menšina už nejméně počtvrté za sebou, když započítám i jednodenku s malováním na sklo a lezeckou stěnou. Nevidáno.

Sraz, balící zmatky a odjezd do Kanic včetně utáboření pomínu jako celkem nezáživnou rutinu. Vzrůšo nastalo až k večeru, kdy jsme starší z vás vyslali na večerní procházku ke studánce Prosba lesa. Ričilie s Helčou totiž bezděky spáchaly pro ostatní noční bojovku. Zcela iniciativně se totiž ztratily, došly do Babic, tam se vyptaly na cestu zpátky a nechaly se kus cesty doprovodit jakýmsi dobrákem, kterého vytáhly na nečekanou pozdně večerní procházku, když mu zazvonily u dveří. Chvilku po té, co je záchranná skupina vyrazila hledat do okolních lesů, dorazily do tábořiště s lahví vody z Hubertovy studánky. Všichni starší, Míša a Tadeáš, jakožto maskot, pak pobíhali po lese, prošmejdili snad všechny cestičky v okolí Prosby lesa a naprosto marně vyvolávali a blikali baterkama. Obě bloudilky jsme našli spokojeně odpočívající v tábořišti přesně v okamžiku, kdy jsme zcela vážně zvažovali nasazení psa. Holky dokázaly, že si umí poradit i v nečekané průšvihové situaci, hledači pak zase celkem slušnou orientaci v terénu a dost slušnou dávku odhodlání. Obojí bychom měli využít při nějaké noční hře. Prosím vás ale, abyste se příště neztráceli bez předchozího upozornění vedoucího výpravy.

Sobotu a neděli jsme věnovali hlavně práci s lany a zdravotědě. Za sebe můžu říct, že horolezecký

program docela vyšel, ikdyž jsme nestihli ani polovinu z toho, co jsem naplánoval. Čas je potvora a letí hrozně rychle. Až na nepatrnou výjimku jste si všichni vyzkoušeli, že lano vás celkem bezpečně udrží a že se po něm dá dostat shora dolů bez toho, že by si člověk natloukl. Ti, kterým to šlo na nízké skalce, si pak slanili ještě jednu skálu vysokou něco přes dvacet metrů a tak asi desetimetrový převis. To znamená, že podmínky příslušného činu byste měli mít splněné. Ti, kdo splnili, si pak ještě slanili převis bez použití osmy jen na HMS karabině. Ty HáeMeSky se vám vůbec nějak podezřele líbily. Holky a někteří dospělí si vyzkoušeli volné lezení s jištěním shora, kluci se zas chvilku pokoušeli o prostocviky s džimary. Že by nám to moc šlo, to teda ne, ale napoprvé a s ohledem na nedostatek času si nemůžu dovolit kritizovat. Plánované slaňování pouze s použitím lana jsem vzdal nejen kvůli času, ale taky proto, že jsem na poslední chvíli znejistěl. Napravím a někdy si ty zadky a krky odřem. V nouzi je každá zkušenost dobrá.

Krátký a nenáročný výlet do Křtin byl myšlen jako lážo plážo výplňovka pro odlákání pozornosti, aby se daly skály i zdravotně zvládnout s rozumným počtem lidí, abyste se nám nepomlátili. Toť jako odpověď na to, že „to bylo moc lehký,“ jak někteří tvrdili.

Jak moc jste se vyřádili při sobotověčerním opékání těstových hadů a jiných nesmyslů, to posuďte sami.

Zdravovědu a hrátky s lanama nemůžu hodnotit, to nechám pachatelům a očitým svědkům.

Ještě seznam pachatelů, pochvaly a výtky. Na lanech jste si neublížili díky vydatné pomoci Ladi, jakožto hlavního jističe, instruktáž o jištění dával Petr. V kuchyni řádila Dáša, první pomoc poskytovala a drobné hrátky vymýšlela Pavča, za sehrání oživlé mrtvolky díky Pavlovi, za pekařskou instruktáž dík Davidovi, Hance, Evče, Silvě a Katce dík za poskytování záchrany na nízkých lanech. Trfásovi ještě jednou dodatečně blahopřeju k narozeninám. Všem poděkování za to, že to ve zdraví přežili. Neodpustím si ale rýpnutí na závěr. Páni kluci zéesáci by se mohli tvářit méně přezíravě a znechuceně, když se po nich chce nějaké to drobné nenáročné blbnutí nebo, nedej bůh, znalosti. Taky bych docela ocenil, kdyby si s sebou nosili to, co mají. Michal, Kuře a Sandra by možná mohli poslouchat, co jim kdo říká (a zařídít se podle toho) a všichni bez rozdílu se musíme naučit minimalizovat ten děsnej binec, kterež okolo sebe šíříme.

Zdravovědná část programu pro mě začala nečekaně už v pátek, kdy jsem se s čerstvými zkušenostmi z nedávno absolvovaného kurzu zdravotníka a se vzpomínkami na nejrůznější filmy s lékařskou a detektivní tematikou zapojila do výše popsaného pátrání po Helči a Ričili. (Pozn. došly do Bílovic ne do Babic.)

Sobotní část začala dle mých představ. Rozebírali jsme a prakticky nacvičovali první pomoc při

ohrožení základních životních funkcí (dech, tep, bezvědomí, krvácení). Většina z toho se mohla však odehrát v klubovně. Raději jsem se měla věnovat naplánovanému vyprošťování, transportu, improvizovaným dlahám, kteréžto činnosti přírodní podmínky naopak vyžadují. Nezvádla jsem to časově, podcenila jsem znalosti dětí a rychlost vysvětlování nového. Též míra mojí utahanosti ze slovního projevu mého a z přirozené užvanělosti a neposednosti dětí překročila mez mojí použitelnosti pro další aktivity. .

Ze sedmi naplánovaných bodů jsme tedy splnili jen jeden, s mladšími určitě, s většími pro jejich flegmatický přístup a mojí malou schopností zaujmout jen letmo. Snad jim něco v makovičkách zůstalo.

Děkuji za pomoc Evči. Její zdravotně kvality hodlám stejným způsobem využít i na táboře. Musím se jen trochu ovládnout a dát jí větší prostor

Nízká lana zaujala všechny bez rozdílu. Nejvíc odvahy měl Tadeáš, Sandra si „vyléčila“ koleno, Míša překonávala strach. Téměř všichni si to vyzkoušeli se zavázanýma očima. Zuzka na lanech byla jako doma, stejně tak samozřejmě Páťa, Helča, Michal, kteří lozili bez jištění. Smůlu měli velcí a těžcí, pro něž lana nebyla dimenzována. Holky tedy alespoň jistily, kluci pak pomohli lana uklidit.

Závod ve zručnosti a mrštnosti dobře připravila Evča. Některé děti ho absolvovaly dvakrát, aby si vylepšily čas. Všechny pak za odměnu dostaly berušku na kousku látky.

□

Zed' nářků

Piff

Momentálně nemám na mysli tu, která už po staletí stojí v Jeruzalémě. Chci napsat něco o záhadné oranžové nástěnce vedle dveří v klubovně. Ta nástěnka má totiž podobný účel. Podobně jako Židé zastrkují do spár mezi kameny Zdi nářků své vzkazy a prosby určené Bohu, tak i vy můžete na tuto nástěnku připíchnout své vzkazy lidem, kteří jsou pro vás v daném okamžiku stejně nedostupní. Můžete sem také připíchnout cokoli, co chcete sdělit širšímu publiku. Je na každém z vás, jestli se pod svůj vzkaz podepíše, nebo ne a jestli vzkaz pro někoho vyvěsí jako otevřený dopis, nebo jeho obsah skryje před zraky nepovolaných. Samozřejmě je možno na nástěnku špendlit i odpovědi na jednotlivé vzkazy. Rovněž odpovědi mohou být podepsané nebo anonymní.

Prosím všechny, aby své vlastní vzkazy, které ztratí platnost, z nástěnky sundávali. Cizí vzkazy, prosím, nechejte viset, máte-li k nim co říct, připíchněte odpověď. Takto vedený dialog může třeba zajímat i někoho jiného než jen přímé účastníky.

□

Je vidět, že vydržíte celkem dost. Na výpravě v Moravském krasu jsme si to vyzkoušeli. Pochvě jsme se snažili unavit vás dlouhým pochodem s batohy, ztratit vás v neznámém terénu, vyhladovět vás a následně otrávit neznámými jídly a ono nic. Nezbyvá mi tedy, než chválit, chválit a chválit.

Výprava do krasu byla pojatá jako poměrně náročná zkouška vašich schopností a proto se jí mohli zúčastnit jen starší děti. Začali jsme vlastně už v pátek, kdy jsme si zkontrolovali, co všechno vlastně v batozích nosíte a nenosíte. Výsledek byl celkem potěšující a - pomínuli takové drobnosti jako hygienické potřeby spleené snad mýdlem do téměř kompaktního balíčku, tak musím uznat, že jste obstáli. Zcela záměrně jsem si na vás vymyslel trošku divokou kombinaci nesených potravin, z nichž některé byly obtížně přepravitelné (vajíčko, mouka). I to jste zvládli zabalit a přepravit. Rada pro příště. Všechno, co se může rozbít, pomačkat nebo vysypat, patří do ešusu.

Určitě jste si všimli, že jste s sebou nenesli žádnou konzervu a prakticky veškerý odpad, který jste během vaření vytvořili, se dal spálit. Za organizátory se naopak omlouvám všem, kterým jsme nabalili cokoli navíc nebo v těžkém obalu. To byl náš zádrhel a příště se snad nebude opakovat. Život přinese nějaký jiný.

Sobota pro vás byla dnem obdivuhodných výkonů a taky dnem, kdy jste se o spoustě věcí mohli a museli rozhodovat sami. Z Rájce Jestřebí jsme vás nechali jít po tříčlenných skupinkách do Petrovic k bývalému větrnému mlýnu. Tam jsme zjistili, že jste schopni příliš nezabloudit, dal se chvílku oddech, nakreslili jsme si mlýn a vlastně poprvé za výpravu jste se sami rozhodovali, co si dáte ke svačině. Pak jsme vám udali cíl dalšího pochodu a zlomyslně jsme se ztratili v lese. Cestou jsme si průběžně ověřovali, že nebloudíte a že jste schopni dorazit k rybníku u Holštejna. Dorazili jste celkem v pohodě. Vzhledem k běsnícímu vedru a ne zrovna krátké trase, kterou jste museli

ujít (náročnější variantu jsme vám odpustili), je to výkon skoro obdivuhodný a zbrmťolády mimo plán byly jen malinkou odměnou, stejně jako koupání. Na tábořiště to pak byl ještě slušný kousek s několikaerým drobným broděním potoka.

I za večerní vaření vás musím všechny pochválit. Úprava mletých potápěčů dopadla ve všech případech poživatelně. Mou chybou byl špatný odhad množství, takže i když se neuplatnila brkašička, tak jste všichni funěli a už nemohli. Příště napravím.

Počasí sice večer hrozilo bouřkou, ale nakonec z toho nic moc nebylo, takže stavbu celtových kreací berte jako trénink pro vážné situace. Dokázali jste se nakonec zabydlet docela slušně a pravděpodobně byste ani moc nezmqkli.

Zato ranní vstávání a balení nebylo nic moc. Pakovali jste se tři čtvrtě hodiny, jen ti rychlejší to zvládli za půl. Děs. Naopak při přípravě snídaně jste si vedli docela zdatně. Kosmatice (bezové palačinky) sice pro naprostý nedostatek bezu v okolí tábořiště nebyla, ale vajíčka na slanině, jakési placky, topinka s volským okem a další vaše výtvořy vypadaly velice lákavě.

Dlouhý nedělní pochod do Jedovnic jsme vám vzhledem k vedru a vašim slušným sobotním výkonům odpustili. Místo toho vám hlavně Peťa ukázal pár

krasových jevů v okolí zříceniny hradu Holštejna a zatáhli jsme vás i do Lidomorny. Testem schopnosti žít se aspoň částečně ovesným vložkama jste prošli taky.

Závěr z toho všeho je následující. Všichni jste prošli a došli a víme tedy, že nějaký ten kilometr vás nezničí. To znamená, že máte šanci dostat se i na docela zajímavá místa, kam nevede silnice a nejezdí autobus. Dokážete se neztratit a dokážete i někam dojít, aniž by vás musel otravovat a popohánět nějaký dospělák. Dokážete si sami hospodařit s tím, co nesete, dokážete si sami uvařit a používáte při tom i mozek. Aspoň občas. Jste schopni pít obyčejnou vodu a jste schopni vlastnoručně vyrobit bylinkový čaj bez toho, že by se z něj musel stát cukrový sirup.

Ještě přiznání pachatelů a uznání obětem. Trasu vymyšlel Peťa, jídelníčkové nesmysly byly moje práce a zásluhu na tom, že jsme vás neutahali do úplného padnutí, má Dáša, která nás mírnila. Zvláštní obdiv si i přes různé kiksy zaslouží Michal, který výpravu úspěšně absolvoval s batohem, který bych asi nechal za trest nosit toho, kdo jej navrhl a vyrobil. Zaslouží pochvalu i za uplatnění tvůrčí fantazie při vaření snídaně. Stejně tak Markétka si počínala líp než mnozí zkušenější. Všichni ostatní buďte pochváleni za to, že to s náma přežili. □

Máte dojem, že se nám naši Navajové ztratili z očí? I když to tak možná vypadalo, není tomu tak. Rozešli se po rodinách po celé poušti, aby se užívali a seznámili s novým prostředím. Rodiny se na hranicích svých okrsků scházely a vyměňovaly si nové poznatky, takže se informace rychle šířily po celé arizonské poušti. Příliš mnoho „chrstýších“ pohádek děti v této těžké době děti neslyšely. Usilovně a cílevědomě pracovaly na svěřených úkolech - zjistit, které z rostlin jsou jedlé či jinak využitelné, hlídat svěřené ovce či kozy, sbírat dřevo, zakrývat kořeny rostlin před denním slunečním žářem, najít materiály vhodné na výrobu nástrojů a zbraní a naučit se je zpracovávat, pomáhat dospělým při kopání studní, sledovat živočichy žijící v poušti ve snaze poznat jejich zvyky a poučit se od nich... Za tu krátkou dobu, co jsme je nechali bez povšimnutí, udělali obrovský krok kupředu. Jsou sice všichni vyhublí a upracovaní, protože vstávají ráno ještě za šera, spí chvíli přes poledne, když je venku největší výheň, a pracují dlouho do noci, ale v jejich očích už zase svítí naděje. Jsou jako děti - dokud mají jediný důvod, proč být šťastní, jsou šťastní. A důvody si umí najít. Dokážou dlouho bez hnutí stát a s úsměvem naslouchat zpěvu ptáků, všimnou si orosené pavučiny, obdivují krásně zbarvené lístky či duhové krovky broučka, těší se na setkání se svými sousedy a nestydí se

za svou lásku ke svým partnerům, rodičům, dětem, sourozencům a soukmenovcům - a velmi rychle se naučili milovat i tu tvrdou a nemilosrdnou, ale krásnou poušť, která se jim stala domovem... Mají tedy za sebou další část své dlouhé cesty. Dokázali se stát součástí nehostinné pouště, najít si v ní místo a obživu, aniž by ji ničili, sžít se s jejími obyvateli a přežít nelidská letní vedra a třeskuté zimní mrazy...

A jak vypadá naše hra? Je hodně věcí, které jsme z nedostatku času, zkušeností a disciplíny nezvládli. Vy děti s sebou nenosite na akce to, co nosit máte (deníky, list Dlouhé cesty, hrací peníze, uzlovačky, tužky, zápisníky atd....), my dospělí se občas zakecáme a ztratíme z očí svůj cíl a nedodržíme - z důvodů nedostatku disciplíny a řady jiných příčin - pracně sestavený program. Přesto však důsledně bodujeme vše, co jsme bodovat chtěli - a z přiloženého bodovacího archu je zřejmé, že nejlepších výsledků zatím dosáhla Říči. Nejen že má už dvě věci, které náš Indián potřebuje k životu, ale má i dost „arizonských“ dolarů, aby si koupila všechno zbývající. Protože do konce školního roku lze ještě získat 12 bodů jen účastí na akcích a další třeba splněním činů, příspěvky do Vlčovníků, přípravou her pro ostatní apod., mají šanci sehnat ještě dost bodů Hela, Silva, Kuře a Tadeáš...

Ale v naší hře není vítězů a není poražených. Kmen jako takový může

jít dál jen tehdy, budou-li všichni členové schopni další cesty. Než se pustíme do další části hry, musíme se na začátku tábora v první řadě „dovybavit“...

□

Několik slavných jmen na závěr

Dáša P.

V minulých dílech jsme postupně hovořili o slavných jménech jednotlivých indiánských náčelníků. Než opustíme téma préríjních Indiánů, vraťme se krátce k těmto výjimečným postavám.

Jméno Nes Perséu neproslavilo jen plemeno koní Appaloosa, nýbrž i náčelník **Josef** žijící na konci minulého století. Neustále a neúnavně bojoval s bělochy ve snaze zabránit vybíjení bizonů a stavbě železnice. Odmítl se svým kmenem odejít do rezervace a rozhodl se pro přesun do Kanady, kde se chtěl připojit k Sedícímu býkovi. Dokázal s 200 bojovníky a jejich rodinami ujit

v krutých mrazech 1600 km a bránit se přitom armádním jednotkám, které jej a jeho lidi neustále pronásledovaly. Těsně před cílem, po napadení čerstvým oddílem vojska, Josef svůj marný boj vzdal, aby zabránil úplnému vyhlazení svých lidí.

Podobně vzdorovali přesídlení do tzv. Indiánského teritoria Čejeni v počtu asi 350 lidí pod vedením **Malého vlka a Tupého nože**. Z Indiánského teritoria, kam byli přesunuti, se v září 1878 vydali na 1200 km dlouhou cestu zpět do svých lovišť. Přes neustálé výpady podnikané dvanáctitisícovým nepřátelským vojskem Čejeni došli a byla to až krutá zima, která je donutila vzdát se. Proti příkazu přesunout se zpět do rezervace se však opět vzepřeli a dokázali armádě způsobit značné škody, přestože byli vyhladovělí a unavení. Tupý nuž se synem a vnukem ještě 18 dní prchali sněhem a o hladu, než se velkému a dobře zaopatřenému vojsku podařilo tři osamělé muže chytit a eskortovat do rezervace.

Ještě předtím, než se oba výše zmínění náčelníci vůbec narodili, se už **Pontiac**, náčelník spojených skupin Odžibvejů, Ottawů a Potavatomiů, snažil bojovat proti bělochům, a to tak, že se pokusil spojit všechny indiánské kmeny proti Angličanům. Boj jeho indiánské koalice vypadal nadějně, protože se však k němu nepřipojila Liga Irokézů, neměl dlouhého trvání.

Posledním velkým náčelníkem ze kmenů préríjních Indiánů, o kterém se zde zmíníme, byl **Tecumseh**,

poslední velký náčelník Algonkinů. Spojil pod svým vedením 32 indiánských skupin od Velkých jezer až po Floridu a vítězil tři roky - až jeho tažení skončilo porážkou u Tippecanoe v r. 1811. Proslul chladnou rozvahou a autoritou, kterou měl mezi svými lidmi.

Končíme tedy krátké povídání o préríjních Indiánech. Bude-li zájem, můžeme si příště povídat i o dalších skupinách - lesních Indiánech, o „civilizovaných“ kmenech Jihovýchodu, o severozápadních národech...

□

VÍM, ŽE NIC NEVÍM?

Dáša P.

Na poslední dubnové schůzce se Pavča trpělivě s dětmi pustila do země, kde jsou lvi. Připravila pro děti diskusní hru zaměřenou na poznávání významu společné práce.

Poznámky dětí k danému tématu jsem zachránila, neboť pořád ještě - jakožto nováček - sbírám útržky informací o všem možném, mj. i o znalostech dětí. Některé poznámky byly tak přínosné, že je zde uvádím.

Čmelák:

- se živí medem
- kouše
- ocas nemá, má žihadlo
- může se utopit
- dělá med z pylu
- žije v úlu
- menší jak včela
- na nohách košíčky na pyl
- 4 nohy
- 1 pár křídel
- obě dvě křídla má stejné
- přes zimu spí

Jen dvě z našich dětí postřehly, že čmelák je chlupatý a sídlí v zemi. Vůbec žádné z nich neví, že čmelák je chráněný; že nepřezimuje, nýbrž na podzim umírá (přezimuje jen královna); že vůbec pyl neshbírá (košíčky na pyl má na nohách včela), nýbrž saje z květů nektar...

Poznámky dětí mě natolik zviklaly, že jsem musela sáhnout po odborné literatuře a po naší čmeláčí mumii, která už dlouho zdobí jeden náš květináč, abych mu spočítala nohy a křídla a prohlédla čumáček, jestli opravdu náhodou nemá kusadla. Noh má 6, křídla dva páry (jako všichni blanokřídlí) a kusadla nemá, má jen hebký sosáček.

K pitvě kvůli ověření žihadla jsem nepřistoupila...

A pak že víc hlav víc ví - toto pravidlo platí jen za předpokladu, že nejsou zblblé večerníčky. Ale na druhou stranu je lepší, že děti o čmelácích vědí aspoň něco díky večerničku, než aby z čmeláků měly nevědomou hrůzu a zabíjely je jen proto, že se jejich hlasitého bzukotu bojí. A tak vidím zemi neoranou...

□

Táborový řád

1. Vedení tábora se skládá z vedoucího tábora, zdravotníka, táborového hospodáře, programového vedoucího dne a náčelnictva kmene.
2. Účast na táboře je přípustná nejméně v rozsahu od tří celých dnů výše. Návštěvy na kratší dobu nejsou možné. Podmínkou je ohlášení doby pobytu do konce června 2000 vedoucímu tábora, úhrada příspěvku nejpozději do okamžiku počátku pobytu, předepsané vybavení, účast na společném stravování, písemné akceptování táborového řádu, účast na programu a respektování pokynů vedení tábora. Výjimku ze zákazu návštěv uděluje vedení tábora v případě zvlášť přínosných hostů. Psi se tábora nemohou zúčastnit ani jako účastníci, ani jako návštěvy, ani jako doprovod účastníků či návštěv.
3. Kromě dětí členů kmene či dětí pravidelně se účastnících celoročního programu jako členové kmene se mohou tábora zúčastnit pouze děti s ukončenou 3. třídou základní školy. Podmínkou je účast rodiče na přípravné schůzce na tábor a účast dítěte na nejméně dvou celovíkendových akcích během předcházejícího roku. Člen kmene, který dítě-nečlena kmene na tábor přivede, se bude povinně 2/3 svého času stráveného na táboře podílet na přípravě programu pro děti a je odpovědný za vybavení dítěte.
4. Děti školou povinné přítomné na táboře se považují za zcela samostatné, na svých rodičích nezávislé. Pro dospělé účastníky tábora pak platí povinnost rovného přístupu ke všem táborovým dětem.
5. Účastník tábora je povinen vyžádat si souhlas programového vedoucího dne nebo vedoucího tábora při každém odchodu z tábora a informovat jej o svém cíli a před-pokládané době návratu.
6. Během tábora nebudou účastníci přechovávat ve svých zavazadlech žádné potraviny. Ke společným potravinám mají povolený přístup jen vedoucí tábora, programový vedoucí dne, oba hospodáři, zdravotník a kuchař.
7. Účastník tábora bude plně odpovědný za kmenový majetek převzatý od hospodáře do okamžiku, kdy jej nepoškozený hospodáři vrátí. Vypůjčené nářadí se vrací vždy večer téhož dne hospodáři. Opětně se vydává před ranním zaměstnáním.
8. Účastník tábora bude zachovávat pořádek na tábořišti a v přílehlém okolí, ve svých zavazadlech a v obytném prostoru, který zaujme, a dodržovat hygienická pravidla.
9. Pro účastníky tábora platí přísný zákaz přinášení, užívání a přechovávání alkoholu, tabáku a blíže nespecifikovaných látek spadajících pod označení „drogy“ v táboře a v okolí 500 m.
10. Konečné znění táborového řádu bude vyvěšeno na táborové vývěsce a vedení tábora je může kdykoliv v případě nutnosti a podle potřeby rozšířit o další body, příp. povolit výjimku z těchto pravidel. Vedení tábora si vyhrazuje právo vyloučit bez vrácení poplatku z účasti na táboře účastníka, který táborový řád a pokyny vedení tábora opakovaně přes napomenutí porušuje nebo který přijede na tábor nedostatečně vybaven.